

10.10.1912

بیارلگان یازورلی
اوز کارتورگه اداره

اختیارلیدر. باصلمغان
یازورلر کیر و قایتارلماز.
رقه سز خطلر قبول
ایدلماز آدرس آلماشتروغه

۲۱ تین آنور.

آدریسنی آچق

یازورلی اوتنله

آدرسز مقاله لر

درج ایدلماز

۱۳۳۰

بره ملاب ۱۲ تین

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبیع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا ولينصرن الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

دیکر و معیشت

زمان تا عیسی ۳۱ دیکابر ۱۹۰۶ سنه سننده

دوامی ۶ نچی سنه

هفته ده بر دفعه یلغه ایلی نسخه نشر اولنور، دینی
علمی و سیاسی ژورنال در.

اورنبورغ
و باشقه شهرلرگه
بلا تفریق

سنه لك بهاسی ۴ صوم تین

یارم سنه لگی ۲

اوج آیلغی ۱ ۲۰

بر آیلغی ۵۰

چیت مهلکتلرگه

سنه لك بهاسی ۶ صوم

یارم سنه لگی ۳

اورنبورغ ژورنال

« دین و معیشت »

تیلیفون نومر ۲۸۶

۱۳۳۰

بره ملاب ۱۲ تین

اورنبورغ و باشقه یرده اولان شاکردلرگه بلا تفریق یلغه ۳ صوم یارطی یلغه ۱ صوم ۵۰ تین.

فلسفه عبادتکده رديه

صحيفة

t.me/schifeleribiz

u.u8686@gmail.com

بو اثر محترم محمد صادق حضرت عثمانی نك صوكت
وقت لرده غنه یازغان اثری اوله رق غایت حکمی
و علمی نادره المثل بر رساله در.

زمانه زده فلسفه بیاعلمی و حکمت بقال لری چوق
اولدقندن شونلره قارشو تور مق ایچون هر بر اهل
دیانت که بو کتابک بر نسخه سنی بولندر مق ضرور دره.
رساله دین و معیشت اداره سننده ۱۵ تیندن پوچته
ایلان ۱۷ تیندن ساتلدر پوچته مارقه سی هم مقبولدر.

فهرست

مسئله

وقوف الثران

مولد مناسبته یله

خاتونلرغه جواب

تورلی خبرلر.

خارجی خبرلر.

اورنبورغ خبرلری.

اداره دن جوابلر

۱.

اور نیورغ شهرنده عزتلو دین و معیشت اداره
سندان توبانچیک ایله اوتنامز بزنگ شوشی توبانده
یازلاچق سؤالرمز گه جواب بیرمککنزی. بزنگ
قزان آرطی علمالری آراسنده. قزانده هم باشقه
شهرلرده آچلمش جمعیه خیریه خصوصنده تورلی
اعتراضلر جریان اولمقدهدر. مذکور اطرافمزنگ
کیار علمالری کوبسی جمعیه خیریه که بیر و درست
توگل کیراک صدقه واجبه دان بولسون کیراک نافله
دن بولسون مطلقا درست توگل دیلر، دلیللری ایسه
صدقه واجبه فی بر فقیرگه تملیک قیلوب بیر و درست
بولسهده اول فقیر جمعیه خیریهنگ رئیسینه یا که بر
اعضاسینه تملیکسز بیرسه فقیر ملکی بوله دور.
اگر هبه قیلوب بیرسه رئیس ملکی بوله در. اگر
شو ائنده اورنینه صرف قیلودن قبل وفات اولسهلر
صبی لری بولسه وارث ملکی بولوب قالورده صبی
ملکنی صرف فیلماق حرام بوله دور. بس حرامنی
احتمال توتو سبیلی جمعیه خیریه که بیر وده حرام بوله
در دیلر. اما بعض بر عالم ایته دور مطلقا حرام،
درست توگل دیور گه یارامی دور بوللاب بوله ایچ
بشرط التملیک بر فقیرگه بیرورده فقیر جمعیه
خیریه رئیسینه هبه قیلور. رئیس سلامت وقتدوق
بر وصی تعیین قیلور اوزی بای بولور ثلث مالی
وصیتینه کفایه ایدار ایتور «من وفات اولسام بوجبولغان
آنجهنی جمعیه خیریه که صرف فلونکز» دیو. مونه
جمعیه خیریه گه آنچه بولور بایلر زکوة بورچندان
خلاص بولور. دخی بوسنه بر الوع مجلسده بر ایکی
سودا گر علمادن جمعیه خیریه که صدقه واجبه دن
بیرور که یول تابوب بولامو دیو سؤال قیلدوقه اصلا

یول یوق حتی نافله دن بیر و درست توگل دیو
تفلیظکلام ایله سوزلرنی رد قیلدیلر. بایلار ایسه
یول بولغانده اخلاص بیر اچک لر هم صدقه واجبه دن
تمام قیلوب بتاچک لر بر عالم یول تابوب بوله ایچ دیو
یوقاریده یازلمش درستک دلیلنی بیان قیلدوقه اول
ذآه که همه سی قارشی هجوم قیلدیلر. سز عزیز افندیلر
نگ مسلکی اعتدال اوزره اولوب افراط و تفریطسز
دیو حسن ظن ایدامز. بنا برین حقانیه ایله جواب
بیرمککنزی اوتندک.

۱نچی جمعیه خیریه که بیرور گه دین نقطه نظر
ندن درست یولی بارمی؟ بو خصوصده اوز فکر نکز
نچوک؟

۲نچی جمعیه خیریه که بیرور درست دیگان عالم
نگ کورستانک دلیل حقلی مو یوللی مو.

۳نچی یوقاریده ذکر ایتولگان کوب علمالنگ ایتولارینه
بناء وارث ملکنه فالو احتمالی ایله صبی لر حق بولو
احتمالی سبیلی حرام بوله مو؟

۴نچی جمعیه خیریه طرفدارلر ندان بعض فاضل
کدسلر اینهلر جمعیه خیریه گه صدقه واجبه لرنی بیر و
درست دیلر. بو طریقه مسلمان لر طرفندین بر عامل
انتخاب قیلورلرده ایمپراطور امری ایله حکومت
تصدیق قیلور دیو. نتا ککه ایمپراطور امری ایله
غوبیرنسکی پر اولینیه شهادة نامه لرنی تصدیق قیلو
ایل دیارمزده امام اره زنگ جمعیه وعیدلرنی اقامه لری
جائز اوله دور دیلر بو سوز نچوک سوز یوللی
وحقلی مو؟ بیان ایداسز.

۵نچی اسلام یورتلرنده خزینه هم صندوق لری
بار حتی اسلام مرئزی اولغان شریف برارده مکة

مکرمه و مدينه منوره کېې بولارغه بيرگان کسهلر باري صالو بقره کيتهلر، دخي اسلام مملکت لري بارکه سلطانلري غير اسلام آلزير وهندسنان کېې بولارده جمعيت خيره لر ککيب ديلر، حکومت لري طرفندن تصديق قيلنغان سزلره خفي توگل دور آنلر نك حالي نچوک يوز منک تاءسفي که اعتصام ايله امرني تفرق دن نهی ني اوت تورب بز نك ملة باشنک توروچی علمأ لرمز نك برسې آخرگه قارشې کيلوب مجادلئ کلام ايله تفرقه داعی بولولاری بو عصرده بزم کېې ياشلرنک يورا کلرني پارچه پارچه قيلمش دور اللهم اهدنا بالصراط المستقيم .

چنبلاط قريه سنده امام خطيب عبدالباري ملا صدرالدين اوغلي اکتيف .

اداره- بو حقه اولگي سنه لرده بايتاق سوزلر يازلمش ایدی. ایمدی بز اوزمز نفسمز گه بولاشوبمی یاخود عومیتله خلقمز نك مرغوب کوردیکی بر اش اولدیغی ایچونهی نچک کنه بولسه ده شول جمعیت خیره اسملی اورنغه کرک واجباتدن وکرکسه نافله دن صدقه وخیرات بیرونی بک تیوشای کېې کوروب بونک شرعا جوازینه بک کوب کتابلر قاراب بک کوب فکرار بوریتوب قاراسافده نهاییه سنده بو مسئله نك ایکی باشی ده بلچرانغان بر طایاق کېې قایو طرفندن توتسکده قولنک بلچرانه چغی ظاهر اولدی. اوشبو مکتوبده مندرج انچی سؤالنک جوابی :

توغریدن توغری جمعیت خیره صاندغینه زکوة مالینی صالو ایلر، ذمه سینه زکوة واجب بولغان کشی نك ذمه سندن، زکوتی ساقط بولمیدر. زیرا شافعی مذهبلر ففال دن باشقه، جهیع علمانک اتفاقیلر، زکوتده تمهلیک شرطر. شولای بو اغاچ جمعیت صاندغینه صالو صالغان مالنی تمهلیک بولمیدر. اگرده توغریدن توغری جمعیت صاندغینه صالماينچه بر فقیرگه بیروب اول فقیر جمعیتکه بیرسه بو تقدیرده زکوة واجب بولغان کشی نك ذمه سندن زکوتی ساقط بولسه ده،

فقیر نك جمعیتکه بیرگان آفچه سی کنه فقیر ملسکنده قالور غایه ما فی الباب دلالة حال ایلر مذکور فقیر اوزینک بیرگان آفچه سنی خیرات اورنلرینه صرف قیلارغه جمعیت اعضالرینی وکیل قیلان بولدر. بو بک بخش لکن مذکور فقیر نك حیاتنده بو آفچه لر خیرات اورنلرینه صرف قیلنوب بتسه لرگنه. اگر ده فقیر نك حال حیاتنده آنک بیرگان آفچه لری صرف قیلنوب بتمای فقیر وفات اولسه، فقیر نك آفچه سی آنک ورثه لرینک ملک لری بولدر. بناء علیه بو ورثه لر بالغ وبالغه لر بولوبده جمعیت اعضالرینی مذکور آنالرندن فالغان آفچه لری صرف قیلارغه وکیل قیلسه لر، بو وارثلر نك حیاتلری وقتنده کینه جمعیت، مذکور آفچه نی خیراتقه صرف قیلر آلادر. اگرده بو وارثلر نك برسې یا که بتونسې وفات اولوب آنلردنده وارثلر قالسه جمعیتده ئلیگی آفچه کینه بو وارثلر نك ملک لرینه کوچدر، بو وارثلر آراسنده البته صبی وصبییه لرده بولور. بناء علیه جمعیت نك بارلق آفچه سی کتب فقهیه لرمز نك بیانلرینه بناء حق غیر ایلر بلچرانه درده آنی خیراتقه صرف ایتو شریعه نقطه نظرندن ممکن بولمیدر. صرف قیلنسه خیرات بولماينچه شرعا معصوب مال قاتشقان بلچراقنی صرف قیلو بولدر.

شونسیده جهله کتب فقهیه نك بیانلرندن معلومدر که: کوب کشیلر جینالوب بر یرگه آفچه صالوب اوزلرینک رضالریله شول آفچه لرینی آیروب بولمازلق روشده قاتشدرسه لر شول کوب کشیلر نك بارلق آفچه لری شول کشیلر آراسنده مشترک بولدر. ایندی جمعیت خیره صاندغینه صالغان آفچه لرده صالوچیلر آراسنده مشترک بولدر. جمعیت اعضا لری شول آفچه لرینی صافلاوچی بوللر. (وکذا لو خلطها الهودع بما له او مال آخر بغير اذن المالك بحيث لا تتميز ضمنها لاستهلا که بالخلط وان باذنه اشترکا) درالمختار ج ۴ صحیفه ۵۲۰ یعنی آفچه صافلاوچی کشی اوزینه صافلارغه بیرلرگان مالنی

اوز ماننه يا كه باشقه كشي ماننه آيرلمازلق روشك قاتشدرسه اكر صافلاوغي بيروچي نك اذنندن باشقه قاتشدرسه اول قاتشدروچي غه شول مالني توله مك لازم بوله اكر اذني ايله قاتشدرسه ماللري قاتشقان كشيلىر شول مالنه مشترك بوله لر ديمكدر . . .

ايندى بو جمعيت خيريه كه آچه ومال بيروچيلار البته اول آچه وماللرينك باشقه كشيلىر نك آچه وماللري قاتشه چغني بيلوب وشوگا راضى بولوب بيرگانلك لرندن جمعيت كه آچه بيروچيلر بارده شول جمعيت صاندغندغى آچه ده مشترك بوله لر . بئىء عايه ئليكي فقير نك وارثلرينك وارثلري بولغان صبي وصيبه لره مشترك بوله لر . بو اشترك مسئله سي جمعيت خيريه صاندغنى قروب سبروب برتين آچه سنى قالدراينچه خيرات يولينه صرف قيلوب بتماينچه اوزولميدر .

لكن جمعيت صاندغنده هيچ وقت آچه تماما بتميدر . همان اوستالوب مشترك لر كوبايوب كنه توره در . شولاي بولغچ ئليكي فقير نك آچه سي ياخود شول فقير شركتى مك يلدن صوگده بتمايدر . همانك آنك قيامته قدر بولغان وارثلرينك حقلري شول صاندق آچه سينه جيناله كيلوب هيچ بروقت جمعيت نك آچه سي بلچراقدن حق غير وحق صبي وصيبه دن خالى بولمى قيامته قدر بلچراق آچه بولوب توره در . بزم فقير آچه سنى توتوب سويلومز فى المثل غنه در بوفسه چلينسكى وازنوسلر والحاصل جمعيتكه بيرلگان هر بر آچه شول فقير آچه سيل برحكمكدر . مونه ايندى طياقنك بر باشى شولاي بلچراق بولغاچ اول باشندن توتوب بولمى كيلهيك ايكنچى باشينه :

اولنه بو جمعيت اسملى نرسه نى وقفخانه ديب ايتايك چلينسكى وازنوسلر بارده صاحبلى طرفندن وقف قيلنغان آچه لر بوله . جمعيت نك رئيسى شول وقف آچه لر نك متوليسى بوله ، الى يوم القيامة ئليكي وقف آچه لر اورنلرينه صرف قيلنوب توره لر . مونه ايندى طياقنك بو باشندن توتقاندن فول بلچرانه ساقه

يول بار توسلى توبولا . لىكن خيف صد خيف كه طياق نك بو باشيده بلچراقدن . زير اوقف قيلنغان آچه نك وقف قيلوچى ملكندن چغوى اوچون پادشاه طرفندن توليه قيلنمش قاضى نك حكى وفضاسى بولوغه يا كه وقف قيلوچى « من اولسه م بو آچه وقف بولسون » ديب ايتور كه يا كه « بو آچه منم حياتمه ده اولسكانه دن صوگر ده وقفدر » ديب ايتور كه كراكدن بو اشلىر هيچ برسى بزده يوقدر .

(والمملك يزول بقضاء القاضى الهولى من قبل السلطان او بالموت اذا علق به او بقوله وفتها فى حياتى وبعد وفاتى مؤبدا) تنوير فى الوقف . يعنى وقف نك ملكى زائل بولدر پادشاه طرفندن توليه قيلنمش قاضى نك قضاسيله يا كه وقفنى اولو كه تعليق قيلو ايله يا كه وقف قيلوچينك « من بو نرسه نى وقف قيلم حياتمه هم اولسكانه نصوك مؤبد اولمق اوزره » ديگان سوزى ايله ديمكدر . هم بو طريقه يعنى جمعيت آچه لر نى وقف آچه ديگان تقديرده جمعيتكه توغر يدن توغرى صدفه واجبه بيرمك اصلا و قطعا جائز بولميدر . زير ا زكوة اولسون عشر و فطره اولسون بونلر هيچ برسى وقف قيلنميدر .

بو حقه بزم كتب فقهيه آفتاروب طابقان و بلاگان نرسه لر مز شوشندن عبارتدر . فكر مز هم شولدر ، شايد خطا ايسه خطامزى تنبيه ايدوب مقاله يازوچيلر بولسه مع المهنونيت قبول ايتهمز . و مجله يه درج ايتونى وظيفه مز دن عد ايتهمز فقط تخطئه قيلوچى ذات محترم حسب الانسانية اوزى ده خطاغه ارتكاب ايتكان بولسه بزده خطاسنه تنبيه ايتونى وعد ايتهمز .

۲ نچى سؤالنك جوابى جمعيت خيريه كه بيرو درست ديگان عالمنك سوزى شرطيه اوله ر ق حقل هم بولميدر . يعنى واق تويك صوماسى بشيوز ياخود مك صومدن آرتهى تورغان جمعيت خيريه لره بو ممكن اولسه اوله آلور . اما بزم اورنبورغ جمعيتى كى ۵۰ - ۶۰ مك صومالى جمعيت لره اول اشلىر فينراق بولور . بلكه ممكنه توگلى ديمكه ياريدر .

بالفرض رئیس شول جمعیت ده گئی آچه نی اوز کرا گنه توتوب بترسه یا که اوزینه سودا آچه اکانی دیب ایتور که کرک و اول صومانی آندن نچک ایتوب آلور غه کرک زافوننی پارادکه ایله آلسه رئیسکه ظلم بولا آنک اوزینک آنا سوتی کبی حلال مالنی آکا بیر ماو چیلک بوله در.

۳ نچی سوؤالنک جوابی ۱ نچی سوؤال جوابنده یازغان سوز لر مزگه بناء جمعیت صاندغینه بیر لگان آچه لر. قواعد فقهیه که قاراغانده حق غیردن خالی بولمیدر. شولای بولغاچ جمعیت خیریه، وحق غیر فانشقان آچه نی خیر که دیب بیروچی بر جمعیت بوله در. حق غیرده وجه شرعیسن تصرف، حرام و گناهدر. (ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان) آیت کریمه سیله گناه اورنلر غه یاردم و معاونت قیلو موعدر. ۴ نچی سوؤالنک جوابی عامل تعریفی (هو من نصبه الامام لاستیفاء الصدقات والعشور کذا فی الکافی) هندیه. یعنی عامل واجبه صدقه لر نی عشر ار نی جینا و ایچون امام نصب ایتکان بر کشی دیمکدر. شوا تعریفده گی امام دن مراد مطلق سلطان بولسه پادشاه طرفندن عشر و صدقه جینار غه تعیین ایتلگان کشی شبهه سنر عامل بوله در. اول تقدیرده جمعیت خیریه نلکده اسمی مسمی سینه مطابق بولوب هر اشی شرع شریفکه موافق اولوی احتمالدر. لیکن بونک بولوی امکان ذاتی مرتبه سنندن اوتنه آلماس. اول بولغان تقدیرده ده جمعیت خیریه که اول پر اوا بیر لماس.

۵ نچی سوؤالنک جوابی هندستان الجزائر کبی بر لر نلک احوالی بزگه مقیس علیه بولور غه یارامی بز نلک سندمز کتب فقها بولور غه تیوشلیدر. همه اول بر لر نلک احوالی شرع شریفه بلکه مطابقدر. یوقسه حاضر گی کونده بزده ده جمعیت خیریه لر بک کوبدر. بخاری خیوه افغانستان کبی بر لر روسیه ناتار لرنده جمعیت خیریه لر بار بزگه ده آچار غه تیوشلی دیب بزم جمعیت خیریه لر مزنی مقیس علیه توتسه لر اول آنلر ایچون دلیل شرعی اوله آلماز. شولایوق بزگه

ده آنلرده بولوی دلیل شرعی تو گلدر. شونیده ایتوب کیتابک: بر کیمسه جمعیت که باروب یوز صوم، مک صوم زکوة بیر سه ده جمعیت رئیسنه «مونه منم بو زکاتمنی هیچ آچه غه فانشدر ماینچه منم طرفمدن وکیل بولوب فقر اغه تصدق قیل» دیسه ده رئیس مذکور آچه نی آلوب، بیروچی ایتکانچه فقرا غه اولاشسه، هیچ بر شک و شبهه سنر درستدر. زکوة بیروچینک زکاتی ذمه سنندن توشه در. جمعیت خیریه رئیسده ثوابلی در. بو طریقه بولغانده جمعیت که آچه بیرو درست تو گل دیب از غنه عقلی بولغان کشیده ایتماس.

بزم اوز فکر مزگه کوره جمعیت نک جمعیت خیریه بولوی هر اشینی شرع شریفکه موافق صورتک قیلو ایله بوله در. بناء علیه ایک اول آچه جیو مسئله سنی شرع شریفکه تطبیق قیلو تیوشلیدر اولده توتابده گیچه بولغانده ممکندر: یعنی واجبه صدقه لر غه باشقه چلینسکی وازنوس و سائر نافله صدقه بیروچیلر که جمعیت رئیس بولغان کشی ایتور که تیوشلی در شویله: «فلان فلانق سن او شبو برگان آچه کنی ترک وقتکده اولگاچده فی سبیل الله وقف ایتدکم؟ و بو جمعیتکه رئیس اوله رق، وازنوس صاحب لری نلک کلیسی یا که اکثری قایوغنه وقت ونینداین گنه کشینی انتخاب ایتسه لر شول کشیلر او شبو آچه کا متولی اولسونلر می؟ دیسون. آچه بیروچی ده» وقف ایتدم وازنوس صاحب لری نی وقت و کمنی رئیس انتخاب ایتسه لر شول کشی منم آچه مه متولی اولسون» دیسون. منه او شبو وقتک جمعیت آچه سی حق غیر وحق صبی و صبیله لر دن خالی بولوب جمعیت خیریه اشیده شرع شریفکه مطابق بولغان بولور.

واجبه صدقه لر نی ده توغریدن توغری آلوب هیچ کمکنی هیچ کمکنه فانشدر می فقر اغه بیرو بتره بارغانک شرع شریفکه موافق بولسه ده بواش رئیسکه بک آغر بوله تورغان بر اشدر. شونک ایچون واجبه صدقه لر نی بیروچی کشی اولا بر فقیر که بیرو ب اول

فقیر یوفاروده ایتکانچه جمعیتکه وقف قیلوی تیوشلیدر،
منه بو صورتلر دنده جمعیتکه بیر و درست توگل دیب
هیچ کیمسه ایته آلماسه کرب.

.II

پنرپاولک فرهاد افندی یعقوبی طرفندن سوأللر:
انچی مسجد و مدرسه فائدهسینه وقف قیلنمش
آقچهنی بانقدهده صافلاو درستمی؟ یاخود باشقه وقف
آقچغه فائده کیتروورلک وجه ایله فقها طرفندن درست
وصوات کورلگان صافلاو طریق یبارمی؟

۲ نچی سوأل بر بای کشی دین و معیشت مجلهسنی
بر نیچه نسخه آلوب مدرسه لرگه و ملالرغه زکوتدن
حساب ایتوب بیرسه شول باینک ذمهسینه واجب
بولغان زکوة ذمهسندن توشارمی؟ و بیر و نیک طریق
نچک؟

اداره- آقچه نی فایده صافلانستهده درستدر. لکن
بانقدهده صافلاب بانقهنک بیرگان فائضنی توغریدن
توغری آلو درست توگلدر. زیرا اربادر. ربا ایسه
هیچ کیمسه و هیچ وقتده دار اسلامدهده درست
توگلدر. بزم دیارمز ایسه دار اسلامدر. فقها
طرفندن کورسانلمش طریق لر کوبدر.
جهلدن برسی وقف آقچهنی اشانچلی بر کشیگه مضاربه
طریقیل (فائده اور طاقغه) بیرودر. بو طریقده رباده
یوق قواعد شرعیه گنده موافق بولهدر. (وعن الانصاری
وکان من اصحاب زفر فیمن وقف الدراهم او ما
یکال او یوزن ایجوز ذلك؟ قال نعم قبل وکیفی؟ قال
یدفع الدراهم مضاربه ثم یتصدق بها فی الوجه الذی
وقف علیه) ردالمختار ج ۳ صحیفه ۳۸۶ یعنی امام
زفر شاگردلرندن انصاری اسملی عالمدن، آقچه هم
اولچاوی نرسه وقف قیلوچی نیک درست و درست
توگل لکندن صور ادیلر. اول عالم «درست» دیدی
نچک درست بوله دیگاج «آقچهنی مضاربه گه» (فایده
اور طاغنه) بیرورلرده فایدهسنی آقچه وقف قیلنغان

جهتکه صرف ایدرار «دیدی دیبمکدر.

۲ نچی سوألنک جوابی دین و معیشت مجلهسنی
آلوب ملالرگه زکوة دن حساب ایتوب بیرسه
باینک ذمهسندن زکوة ساقط بولهدر. اما مدرسه گه
بیر و ایله ساقط بولمیدر. مگر مدرسهده اوقفی
تورغان بر شاگردنی تعیین قیلوب شول شاگردگه
ملک قیلوب بیرسه ساقط بولهدر. بیر و نیک طریق
ایسه، مذکور بای نیتدر نسخه مجله و کملرگه بیرسه
چک ایسه دورتار صومدن حساب قیلوب اداره گه
آقچهنی و بیر هچک کشیلرینک ادرس لریننی بیدارورده
ادارهده گئی محررنی شول ادرس بوینچه مجله بیدار
رورگه وکیل قیلور.

.III

فاضل محترم محمد شاگرد حضرت یولداشی طرفندن سوأل
ولی اقرب، ولی ابعد دیمک، اصطلاحی بر
تسمیه می؟ یاخود اضافیاتدن اولهرق (بالا) اقرب.
بالا یوغنده (اتا) و هکنامی؟ بزم فقها عبارت
لرندن طابدیقمز در المختارده (فان استاءذنها غیر
الاقرب کاجنبی او ولی بعدکاخ مع الاب اذا لم
یکن الاب غائبا غیبه منقطعة کما فی الخانیه) عبارت
سی علی القاری علی المختصرده (غیر ولی اقرب
بان کان الاب کافرا او عبدا او استاءذنها ولی
غیره اولی منه کالاخ مع الاب) عبارت لری اضافیاتدن
ایدکنی اشعار ایدمک «اخوة»، نیکده، اتا بولغانک
ولی اقرب بولولریننی بیلدیرلر.

و جامع الرموزنک (غیر ولی اقرب من الولی
المبعد کالجذ او الاجنبی) عبارت لری اصطلاحی تسمیه
اولهرق ابن، اب؛ اخوة لری ولی اقرب باشقه لری
ولی ابعد ایدکنی اشاره ایتمکده لردر. و کاله
استندان شاهد لری غالباً اخوة لری اولدیقی ایچون،
باکرلر حقنده رضا بالسکوة و بالقول ماده لرنده
قایوسنی ترجیح ایدرگه آرتق صریح عبارت لری طاو
لغانچه شبهه دن قوتیله چی توگلمز. بناء علیه اداره
محترمه و علماء عظام لری بو شبهه نی حل ایتسه لری

ابدی دیو رجاده فالدوم. شاکر یولداشی

اداره: بو سوء النک جو ابنی علماء کرامغه حواله
ایته مز

وقوف القرآن

بعضیلر دبدیلرکه (لا اله) ده وفق ایلاب سنکره
(الا لله) دیسه یاخود عزیز ده وفق ایلاب (ابن
الله) دیسه لغو اولوب نمازی فاسد اولور بونی
شمس الائمه الحلوانی اختیار ایلمشدر. لیکن عامه
مشایخ عدم فسادی ایله فائل اولوب، بو قولی
قاضی امام صدر الاسلام اختیار ایلامشدر دیه،
ملتقی ترجمه سی موفوفاتده ذکر ایدر. لیکن بو
قول حلوانی، خلاصه و بزازیه نیک، لا الهه وفق،
عامه علما نزدنده فاسد بولمای دیوب، و قالت
اليهود ده وفق قیلوب، عزیز ابن الله دیوب باشلاسه،
بالاجماع نمازی باطل اولمای دیگان سوزلرینه،
ظاهرده مخالف کبی کورنسهده، اجماع دن اجماع
متاعخرین مراد اولسه، شمس الائمه متقدمین دن
اولوب، بو اجماعغه داخل اولماسه، دعوا ای اجماع
صحیح اولدر. شمس الائمه الحلوانی ۴۴۸ده وفات
خلاصه صاحبی ۵۴۲ده وفات اولدیغندن وهم خلاصه
وبزازیه نیک قولاری، مشایخ قرالرده موافق در.
نتنا که جزری رحمه الله تعالی علیه بیورر.

ولیس فی القرآن من وفق و جب * ولا حرام
غیر ماله سبب. حرام اولماغه ده سبب تعهد و قصد
اوله چقدر. انی کفرت و عزیز ابن الله کبی لرده
معنای قرآن فی بلگان کهنه لره نسبة قصد ممکن
ایسهده، ایماننه نسبة قصد متصور دگلدر. ومعنای
قرآن فی بلگان کهنه لره نسبة اصلا قصد متصور
دگلدر. عارف اولان زندقهغه نسبة قصد متصور

ایسهده، وجوب و حرمة گه اهل و مکلفی دگلدر.
لیکن وفق کفرارده وفق فیلما مق مستحب واحسن
در. موهم کفر اولدیغندن. نتنا که ازهری و طاش
کوبری و علی القاری حضرتلاری جزری شرحنده
ایدرلر. وهم علی القاری حضرتلاری فالصحيح
عدم الفساد دیه خلاصه قولنی تقویه ایدر. هم
نوازل و کشف الاسرار کتابلری فسادنی تصریح
ایدرلر.

ودخی فاضل جزری نیک اذا واجب علیهم مختم، قبل
الشروع اولای ان یعلموا. دیدیکی و دخی والاخذ
بالتجويد ختم لازم من لم یصحح القرآن اثم
دیدیکی قوللارنی وجوب اصطلاحی گه حمل قیلماق
اولی در. زیرا مونک وجوب شرعی گه منافاتی
یوقدر. قرآن نیک معناسنه و اعرا بنه ضرر کیترر لک
قدری تجوید بلماسه آثم اوله چقدر. یابنکه علی
سبیل الکفاية علمی واجب در. دیگان معناده اولور
لیکن بو بعیدر لک در، اگر چندیکه بویله تاویل
قیلماسه لحن جلی دن اختراز فرض اولدیغی کبی
لحن خفی دن ده اختراز واجب و فرض اولوب،
تارکی معذب اوله چقدر. مونده خرج عظیم اولوب
(وما جعل علیکم فی الدین من خرج) دیگان نص
جلیلی ایله مدفوع در. نتنا که علی القاری شرح
مقدمهده ۲۶ صحیفه سننده بیان ایدر. ودخی قوله
تعالی (ورتل القرآن ترتیلا) آیتنده ترتیلنی مجاهد
(ای ترسل فییه ترسلا ای تههل فی المبنی لیتبین
لك المعنی) و دخی ضحاک (انبنده حرفا حرفا) وهم
ابن عباس دن (بینه تبیینا) دیوب بیان ایدرلر.
حضرت علی کرم الله وجهه (الترتیل تجوید الحروف
ومعرفة الوقوف) دیوب بیان ایدر. معانی محتمله
جوق اولوب اذ اکثر الاحتمال سقط الاستدلال
کلیه سنچه وقوف نیک وجوبنه استدلال قوی اوله مز.
ودخی علی القاری و لیس فی القرآن من وفق
وجب شرحنده (فیجوز وصل الکلمات من اولها
الی آخرها فی القرآن العظیم ولا یكون فاعله

تارکا اواجب عليه بمعنى انه يائتم بتركه الوقف
لديه وانما ينبغى له بالوجوب الاصطلاحى ومستحب له
باللزوم العرفى مراعاة الوقوف القرأنى لما ورد ان
عليا كرم الله وجهه سئل قوله تعالى ورتل القرآن
ترتيلا فقال الترتيل تجويد الحروف ومعرفة الوقوف
الخ) ديه بيان قيله در .

ودخى فتاوى هندیه ده شهد الله انه لا الهه ووقف
ایدوب الا الله ديسه والفتوى على عدم الفساد بكل
حال هكذا فى المحيط ديه ذكر ایده در . ج اول
۸۱ صحیفه ده وبو عبارة لردن عدم فسادی ظاهر
اولسه كيرك . بالاده ذكر ایتديكم نوازل وكشف
الاسرار عبارة لارى بويله در (ولا يعتبر بالوقوف
فى القرآن فى جواز الصلوة وفسادها حتى لو وقف
وابتداً المسيح ابن الله او وقف وابتداءً بقوله ان
الله فقير او وقف بقوله انا ربكم الاعلى وامثالها
لا يفسد الصلاة اه) وبو عبارة لردن هم وقف نك
عدم فرضيتى ده فهم لنه در . ودخى ابن عمر رضى الله
عنه نك لقد غشنا برهة من دهرنا الخ قولى تعلم
وقوف غه اجماع اولوب تعلم ومعرفة وقوف واجب
اولورده اداسى واجب اولماز هم جزرى قولنه ده
معارض اولماز ديرم والله سبحانه وتعالى اعلم .

ع . خ . ك

(مولد مناسبتيه افندمز مدحنن بر ايكى سطر)

بيت سابقنك مفهومند من وجه خفا بولغانلقدين
نظير ومصداق يوزندن ناظم حضرتلرى شو بيتى
كتور مشدر، يعنى افندمز حضرتارينك مبناسن فهم ،
ومعناسن علمدن نصل عاجز فالديلر؟ كيبى بر وهم گه
فار شو -

كالشمس تظهر للعينين من بعد

صغيرة وتكمل الطرف من امم

افندمز حضرتلرى قياش كيبدر كه اول قياش
بر افندن بافلور ايسه كوزلره بيك كچـ كنه كورلور؛

يقيندن بافلور ايسه البته البته كوزلرى قياشدر
بتون كوزلر، آنى چن كورودن، حقيقتنى ادرا
قيلودن عاجز فالور ديمكدر .

يعنى افندمز حضرتلريده بادی نظرده اوزافندر
كور شده طبيعى بر آدم كيبدر؛ اما يقيندن طروب
جمال ذاتن وكمال صفاتن حقيقى مشاهده سوگره تمام
علويتن تذكر وتفكر ايديلور ايسه، البته البته
حقيقتنى كنهنى ادرا كدن، عقللر عاجز فاللاجق . نور
ينك پارلاق شعله لر ندين كوزلر قياش اچقدر ناظم
حضرتلرينك افندمز حضرتلرن قياشه تشبيهى،

(وبدا الصبح كائن عرته
وجه الخليفة حين يمتدح)

بيتمنده اولديغى كيبى تشبيه مقلوب قبيلندندر .
زيرا افندمز حضرتلرينه بكنز وآنكا معادل كلور
بر موجود يوقدر كه، آنكار دن اعلى اولسونده، اول
آنكا تشبيه اولنسون . ينده تشبيهه ده مشبه به مشبه دن
اعلى اولمقده اغلبدر اما قياشك بتون موجوديتى
هم آنك نورى، البته افندمز حضرتلرينك نورينك
يالغز بر بار چه سى وآنك نور ندين مقتبسدر . وشو
نكا اشاره قياشك حد يثلر نك بعض لرن انشا الله
كيلا چه كده كوستره چكم؛

ينده شوننده خطر ده طتماليگه افندمز حضرتلرى
حقنده اولان هر بو تشبيه لر، يالغز اكلتاق ايچون
تقريب وتمثيل لر كنده در . زيرا اولده ديدكم كيبى
آنكا مشابه وآنكا معادل هيچ بر شى يوقدر كه، البته
جنابلرى آنارنك هر بر لرندين منكلر چه اعلى وفا
ثقدر لر . شونگا اشاره ناظم حضرتلرى فصيدة همزيه
سند

(انما مثلوا صفاتك للناس

كما مثل النجوم السماء)

ديمشدر؛ كذاك افندمز حضرتلرينك جسم واعضا
لرنده اولان حسن وجمالگه انساندن هيچ كم
شريكلگه يقين اولامشدر . بيچورى حضرتلرى
شماثل شرحنده، (وفد صرحوا بان من كمال الايمان

اعتقاد انه لم يجتمع في لدن انسان من المحاسن الظاهره ما اجتمع في بدنه صلى الله عليه وسلم، ومع ذلك فلم يظهر تمام حسنه والا لما اطافت الاعين برواياته) ديمشدر، يندهه شونیده آیتوب اوتماک تیشلیدر اوللرده اولمش همده کیلاچکده اولاچق ناظم حضرتلرینک تمثیل و تصویرلری، یالغز ج-زای ونهمینی بر شیلر گنه اولمیوب، البته هر برلری مثبت بر اساسلرغه بنا فیلنوب سویلنمشدر بونلر نك هر برلرینه اشاره قیلاچق اثرلر بیک چوق او-لوب، فی الجمله حدیث مشغولیتنده اولان ذاتلر، شو نلر نك بیک چوقلرن صحیح سندلر اوزرنده کوره بلولرینه قناعت حاصل ایدرلر ظن ایدرم. اولده فکرم هر بیتنک یاننده، آلنغان اساسلرن بر آز کوسترمک ایدی اما - قلمدن دگل بعضی مانعلر سببلی شو قدرلر ایله اکتفا اولنمغه مجبوریت کورلدی وبرده بوصیری حضرتلری کبی، مستم الکل بر تنک کلامی اوای و قصیده نکه بتون اهل اسلام طرفندن مقبول ممدوح محترم ططلویده البته بوتکا امسکان ویره بلور مناسبت ک- لمدکه شونیده ایتمالی، افندمز حضرتلرینک مولدی مناسبتیله جنابلرن تد-کار ومدحن تکرار صوگره، بر نچی مقصد عاجزانم: نچه عصرلردن برو بتون عالم اسلامده آلدن الکه یروب، تمام ادب، وکمال احترام ایله ذکر ایدلور، بیک بیوک اسرار الیهیه، واوصاف نبویه، وفتون حکمیه وعلوم عربیه، وایک نچکه بلاغت و فصاحتی شامل بر قصیده مدحیه، و فریده عصریه که بزم آرا-لرده اوقدر اهمیت برلما دکندن، لایقنچه معنا وعلویتنی آکلانمادکندن، آزده ایسه بر بر خدمت عاجزان-ه املیله اسمن یا کارتو، بر آزده معنی سن آکلانو ایدی قلبهک حسیات، وجدانم تشویقاتی عسبیله صا-یلماز فصورمنی اعترافل، مقصد مذکوره مبنی شول سطرارنی یازمایه جساره ایتدم، شو یازاچقلم، مقصد مذکورنک مبدئنه یالغز بر مقدمه خدمتن افلا ایدرلر ایسه منگلر چه متشکرم؛

درست بزوم آرا لردهه بو قصیده چوقدن برو طارالمشدر اما، شمدری یالغز بعضی صوفیه حلقه لرنده، عنا قمز مملسلر نده مدرسه لرنک قاراغور پچمافلر نك محبی استاذ بیکه لر آرا لرنده (محمدیه) کبی، یالغز کیلا و جهنتنگنه استعمال ایدلوب درس اولارق او قوتلما و دنمی؛ بالکل اعتبار دن ساقط اولمشدر. بناء علیه ذره چه اهمیتسن عادی بر منظوم لر فیلندن یالغز (امن تنک) دیه کنه بر تلمکده در، بلاد اسلامیه لرده ایک بیوک ممتاز عالمر، قصیده برده ایله اجازه برو، و آنک در سینه لیاقت کسب ایدو ایله صوگ درجه افتخار ایدرلر ایکن بزوم عالمر مز در سینه بیل تنزل ایتمه استنکافی ایدیلور لربعض برلرینه شو بابدن سویلنکده (هی آنک برله) دبینکه جواب برولری شونی بلدرسه کرک شو قصیده نك. قدر وعظمتی، درجه مقبولیتی، صاحبینک کمال وعلویتنی، ایک بیوک علماء اسلام طرفلرنندن، عصر آ بعد عصر آنکا شرح وحاشیه لرنک، صایلماز درجه چوقلغندن ده ظاهر اوله بلور. حرمین، مصر، شام، قدس استانه علیه کتبخانه لرنده، یالغز فقیر کوره بلدکم عربی، ترکی، فارسی، متعدد شرحلر، بلکه ده بیک چوغه بالغ اولمشدر، کشف الظنون صاحبینکده قصیده مذکوره نك شرح وحاشیه لرن، ایللی یه قدر صایوی دیدکمنی شاید تا ایدر ظن ایدرم. شو قصیده فر یه مناسبتیله صاحبی اولان شرف الدین محمد البوصیری حضرتلرینه، قصیده سینه تقریضلر، انک محاسن وتبر کاتن اثبات ایدر، وکندینه مدح و ثنلر ایله مشحون، خصوصی رساله لرن کتبخانه لرده بیوک بیوک مجلدلر تشکیل ایتمشدر لرن. جناب الله شو ممدوح و مادح لرن حرمینه فرصت بخش ایدر ایسه، کیله چک مقاله لرنک برنده، ولو اجمالاً غنه اواسه ده، صاحبینک ترجمه حالن وسبب تاعلیفن، بر آز یازار ایسه م شاید فائده دن خالی اولماز ظن ایدرم یندهه شونیده آیتوب کچملی شمدری بزم آرا لرده، سیر، وشمائل نبویه، واوصافی بیان ایدر قصیده مدحیه لرنکه، لایقنچه اهمیت بیرلمد-کندن افندمز حضرتلرینه احترامده فصولق چوغالما

قدہ تر، البتہ البتہ ہو قدر عصر لر مقدم کچمش بر
 ذاتک سیر و شمائلی و آنک و صفی حقندہ یازلمش مدح
 و ثنار، درس اولارق او قولماز، منبر و محر ابلردہ
 وعظ اولارق سویلنزلر ایسه، آنک قدر وعظمتن،
 درجہ علویتن نصل اکلارلردہ جنابلرینہ احرآمده
 نصل قصورلق قیلمازلر؟ بو بیک طبیعی بر شیدر.
 یالغز آتا آناسندین اشتوب عادی بر آدم صفتیلہ تالیق
 اولنور ایسه، عیب کمگہ؟ وکم مسئول اولور؟ بزم
 یخشی غنہ اعتبارده اولان دینی مدرسہلر بزدہ، سیر
 و شمائلگہ دائر، ولو بیک جزئی اولسون بر شی
 او قولماز ولسانا سویلنمز ایسه، شو مدرسہلرنی
 اداره ایدن ذات کرام و علماء عظاملر نہ دیچکلر؟
 دیدکم ظن و تحمین دگلر. بلکه مشاهد و یقیندر،
 بعضیلردہ افندمز حضرتلری حقندہ سویلنمش، ویا
 یازلمش مدح و ثنالرنی مبالغہ و تحمین ظن ایدرلر.
 شو کی دین دیانتدن خبرلری یوق بر طاقم منکر
 و جاهلرہ رغما، جنابلری حقندہ یازلمش حقیقتلری بیک
 آچق بیان قیلوب نشر ایتمک، سیر و شمائلن، و آنک
 وصفی حقندہ یازلمش باشقه اثرلرنی، مدرسہلردہ
 درس ایتموب او قوتوق، منبر و محر ابلردہ وعظ ایتموب
 آکلانمق، بیک چوقارنک بورچیدر ظن ایدرم. بو
 حقندہ یازلمش اثرلر عربی اولسون ترکی اولسون
 بیک چوقدر یالغز تاتارچه غہ اهللری طرفندن
 لایقنچه ترجمہ ایدلمہ مشدر،

بزم ادیبلر بزدن قرآن کریمی ترجمہ بیه قدر
 استعداد و استحقاق کسب ایدو، دعوی لرنده اولان
 افندیلر، اولاشونلرنی لایقنچه ترجمہ ایدوب نشر
 ایتسہلر دها گوزل دها فائدهلی اولور ایدی حتی
 روسچہ غہ ترجمہ ایتیلوبیده بنم فرض عاجز نمہ کورہ
 لازم بر شیدر. چونکہ وطنداش روسلر ویا باشقہ
 لر اولسون، دوست دگل باشقہ ملتلر طرفندن تعصب
 ملیت، قومیت انا نیت تاملری حرکتیلہ، قلمہ آلمش
 بعض اثرلر آر قلیغنه، افندمز حضرتلرینک وصفن
 کورہ بلورلر بویله یازلمش اثرلر طبیعی بک ناقص

بیک خطالی اولورلر، چونکہ (قرآنی فولانن هانک
 طرفدن استرسہ چقارہ بلور.) فاضل مختصرم مسر
 افندی حضرتلری قرآن کریمی روسچہ غہ ترجمہ ایدر
 حقندہ فکر عالیلر بیان قیلوش ایدی شو بزدہ افندمز
 خضر تلر بنگدہ سیر و شمائلی، حقندہ یازلمش بعض
 مدعیلرنی ترجمہ ایتونی علاوه ایتمش اولسه دھ
 گوزل اوور ایدی، بلکه دہ فکرینہ کلمہ مشدر زبور
 اولا قرآن کریم نازل اولمش ذاتنک نصل ایدر
 و آنک علویت وعظمتن آکلانمق، صوکرہ آنکا نازل
 اولمش کتابنی تائتماق، هر جہتندن مناسب کورلور
 ظن ایدرم. اما بزم مترجم افندیلر اللرن دین کیلگانن
 استعدادلری تختندہ اولغانن بر اقوب، بیک نچکہ، هر
 جہتدن خوفلی، بتون ملت طرفندن مسئولیتلی، باروب
 چغلماز، بیک آچق تفسیرلر اوستینہ، لزومسز اولارق
 دیسکر طرفینہ کرشیدیلر، (صوقماس ضور کوتارر
 قیلنندن بزنک اشلر هر وقت لزومسز طرفندن با
 شلانوب کیلمسکدہ در.) نچہ وقتلردن برو؛ ابلینسک
 بتون ملتنی چن بر کتابدن طایدر و مقدس نیگز مزنی
 بمر و اوچون قورغان پلانلرن اوتکار و ملتکہ پتدر و
 اوچون ملغونده بونلری قوللانمق استیور نفوذینہ
 اطاعت ایدرلرہ؟ یاملعون تلبیسی ایدکن بلوب توبہ
 ایدرلرہ؟ ترجمہ ایدلمش کتب مقدسہ لرنک حال
 حاضرنی فکر ایدرلرہ استغفار ایدرلر مقصوددن
 ازاق کیتدکم ایچون قارئین کر آمدن عقولرین رجا
 ایدرم. آخری وار فقرالوری عید محمد برای

خاتونلر غہ جواب

(وقت) جریدہ سنده منم دارالمعلمین و العلمات
 کمیٹیتی نک افکار سؤالی جوابندہ استطرا دی (خانولار
 قویلار و ایرلار اوچی بوریلر) دیگان سوزی
 شولوق وقتننک صونگنی نومیرندہ ام گاشم کمالوا
 و مریم یاتاشوا امضالی اوفکہ و آچولانو کورندی،

و مقدم شول سوزيمه، انقيليغيغت احبابمناڭ برسندن، شولا يوق اوفكەسنى اشتسامده، اهمية بيرمگان ايديم. لىكن مذکور ايکى خانم حقوقلارندن يانڭا مدافعهغه كوشكان، يانڭا تللارى آچلغان، صباوة تحريريه ايله معترف كى كورنگانلارى اوچون، سوزلاريني التفاتسىز قالدرونى، وجدانم قبول قيلمى. شارع سبحانه و تعالى اسسى و صوفدن صافلاغان، كوركامنى اظهار و قبح و نچارلقلارنى ستر قىلغان و مناجاة الهيه اولغان نمازنىڭ شرطى اولغان لباس ايله، خاتونلارى (هن لباس لىكم) ديه خاتونلارسزه كيوم ديه شبيه بليغ بيورمشدور. و دى بر حبهنى يوز قىلوب، اضعاف مضاعفةغه آشرغان، عالمناڭ ثروة و سعادتينه سبب بولغان، و بو عالم فنادن كنىكچ ههه مزدن ياقن اقرباً احبامز بزكچ گودهلارمى قويينه آلوب ياشرگان يرگا ايگنلك كا تشبيه بليغ ايله نساؤكم حرث لىكم بيورمشدر. و بندى جميع اجزاسى ايله مفيد، انى اصرامق ايله شرعا مأمور اولدغىز، هيچ كىمگا ضررى يوق (ما من نبى الا و قدرعى غنما) حديث شريفينه مصداق اولغان، مبارك مخلوق قويغه خاتونلارنى تشبيه بليغ ايله، قويلار ديه تعبير ايلىم. قويلار ديمك فائدهلى بر كلى، صحبه پيغمبر ان عليهم السلامه مظهر، شرعا استصعابلارى مدوح و مأمور به اولغان بر جنس ديمكدر. خانملار بىزار صارق دگلهز ديهشلار. بن صارقلار ديمه ديم قويلار ديديم. قوى عربى ضآن تعبير اولنغان و فارلى و قويرقلى بر حيوان. و صارق ايسه يوقغه اورككان بر اوركسه اوزىنى هلاك قىلور درجه سنده قاچا تورغان حفيفى مزاج بر حيواندر. مراديم ضآندر. بو خانملارنىڭ بزم كامتيت كا جواب اولارق يازغان سوزمگا آچولانولارى، صارق مزاجى كى بو قندن اوركو بولماس ميكان؟ و دى شول خصال عاليهنى جائز، طائفه نسوانه شدة محبتلارى و ميلان جبالارى اوچون، ايرلارنى بوريلار ديه تعبير ايلىم. اوزمه ايللى ياشار ايركك اولوب،

عوومى و خصوصى مجالسه و مكالمه رجال ايله واديبات و تاريخ مطالعه سيله، حاصل ايلدىم تجربهم، ايرلار خاتونلارغه و صولغه حرصده، و مرجودلاريني فداده، و معروف طريق ايله اولدغانده، هلاك بولوب قابقانغه توشكان كى بولوده، ايرلار بوريلار ديمككا محكوم ايلدى. نچك حريص اولنماسون خاتونلار سياسته بيتيه ننگ ركن اعظميدر. (ازواجى اعوانى على الطاعة - من تزوج فقد احرز شطردينه) حديثلارى وارد اولمشدر. و خاتونلار ياش كونگلار تصور قىلغان كىك، فورچاق و اوينچققنه توگلدور. بلكه نظام عالمناڭ بيوك سلسلهلاريدر. شاعر:

وعيناك عيناها و جيدك جيدها

وليس لها منك التيسم و الثغر

محبوبه سينڭ ايكى كوزىنى، غزالنىڭ ايكى كوزى و موينىنى موينى ديه ايتىكان كىك، منم وجهلى سوزمنى عيىلاو، ادبياتنى جاهلار اشيدر قرآن عظيم ننگ نساؤكم حرث لىكم قول بليغينه بعض جهلننگ تعرضينه بناء بر آرز تطويل كلام ايلىم. نه باپارسن (ومن يك ذا فم مر مريض يجد مرابه الماء الزلالا) ديگان كىك هر كمننگ فساد طويهلارنى، قلم ولسانى ترجمه قىلوب تورادر. و خانملاردان بر پارچه چوپراك ايله تسترلارنى گنه اوتنماي، بلكه (يدنين عليهن من جلابيبهن) قولى مباركى مقتضاسنچه، بوتون زينتلارى كولمك و چاچ و موينلارى مستور اولورلىق، گودلارنى اورتارلك (۱) نرسه ايله تسترلارنى

(۱) (گودهلارنى اورتارلك) ديديم هر برنىڭ عادتتجه شال بولامه و باشقه نرسه چاپان بولوى لازم ايماس لىكن اويون كولكى جولاولارده ده مىلى مىلى ديگان خلقمىزغه البته چيان همدهن اولى بولسه كراك چياننى يىخشى ملاحظه قىلنسه بابالرمىزغه رحمة الله ديمه گا مجبور اولنورلىق چيان بوزلق و آسغه و اوسكه يورغان و زونتىك و صوفده طون خدمتلارنى ادا قىلدر و فقير آدمگه خاتونى اوچون مخصوص پرده خاضرامك مؤنه نندن نجات بولدر. اقتصادغه و دينگه موافق بولمغان ضررلى اشارده ملتىزنى خاطرلىگان خلقمىزغه شونداي مىلى فائدهلى اشته مخالفة لارى و بلكه عيب كى كورمكلارى نچك عفو اولنسون و چيان بولسون يا كه شال چارشو آچق توسلى اوزى زينه بولماوى لازمدر.

اوتنور ایدک . و ایرلار ایله اختلاطده احتمال قریب فتنه و فساد اولغاندن ، اسلامیة نامینه اختلاطدن صافلانمقلارینی کمال انکسار ایله رجاً قیلور ایدک . منم بو سوزمه و اولسگی سوزمه ، هیج کمنی فسق و فجورگا نسبه قیلوق یوقدر . هیج کمدن عفته نی سلب کا دلالت یوقدر . هر قایومز عفة ایله مکلف اولغان کبی ، کوزلارمزی غض و فسقارتو و طیو ایله مکلف مز و خاتونلار زینقلارینی یاشرمک ایله مکلف لاردر . وجهله گا معلوم اولسون بر خاتونغه تستر قیل ، ایرلار ایله اختلاط قیلمه ؛ کواب سویلاشمه دیمک ، شولای قیلمغان خاتون ، فاجره اوله در دیمک دگل . بلکه شریعة ننگ (من حام حول الهمی یوشک ان یقع فیه) قاعده سنه مبنی ، بر تکلیف شرعی نی ترک قیلغان خاتون ، گناه کار خاتون و اوشنداق اجنبیه خاتونلار بولغان جمعیه و مجلسلار گا بارغان و آنلار ننگ شمار تلغان یوزلارینه و طاوس قوشی کبی زینتلارینه کوز صالحان ایرکاک ، الله تعالی ننگ غض بصر ایله امرینی طاشلاغان و فتنه و فساددن نهی نی اونتقان کشیدر گناهلی دره هر قایوسی باشقه باشقه حکم شرعیدر . بر خاتونغه اوزنگ کبی بر خاتوننگ ایرینی ، یا که یکت بالاسنی سوسلانوب ماطور لایوب محبة بلاسنه و عشق جهنمیننه کرتوگا سبب بولمه . و بر ایرگا اجنبیه لار ایله مصاحبه و مجالسه قیلوب ، اوز قلبگننگ عذابلارینه و بر عائله ننگ اختلاپنه باعث بولمه دینلسه ، زنا قیلاسز دیگان کبک تلقی قیلوب آچولانو ، بیک بیوک جهالتدر . و دخی کمالا و پاتاشوالار ایکی ستون تولمغان یازوچقلارنده ، حضرتلارگا طاش آطالار . حضرتلار ، اوزاریننگ یمان قیللارینه باشقه لارنی قیاس قیللار . و حقوق نسوانه ظلم قیللار ایدی . شهیدی خلاص طابوق دیمکچی بوللار . چونکه اوز اوچاولار یله اولچایلار . شهوة لارینه فورچاق قیللار دیلار . بو خاتونلار ننگ شو سوزلاری حقسزاق تربیه و ادب لاریننگ نه درجده اولغانینی کورساته در .

حضرتلر حجاب دیمش ایسه ، کتاب وسنة واجهت امة محمدیه ایله ثابت مسئله نی ، اخلال بولمسون اوچون ، کامتیت کا تنبیه و اخطار اوچون یازلش بر سوزدر . و طبقه دینیه لارینی اددر . (واستوصو بالنساء خیراً) حدیثی ایله واعظلردر ظلم قیللار دیمک صرف کذب و افترا در . خلاص طابوق دیمه قوانلار . الله تعالی صافلاسون ناقصات العقل والبدن خاتونلارغه توگل ، ایرلارگا حریه تامه بیرلوب ، تلاگانلارینی قیلله باشلاسالار ، شول وقت (اذا وسد الامر لغير اهلہ فانظر الساعة) حدیثی مضمونینه بنام قیامة بولدی دیمه حاضر اوگنه قاله در . بو خاتونچقلار مسلمه فرداشلارمز (النظر برید الزنا) یعنی کوز ایله قارامق زناننگ پوشطه سی دیگان سوزنی ملاحظه قیلوب ، (اذا انت ارسلت طرفک رائداً لقلبک یوما اتعبتک المناظر) یعنی کوزگنی هر طرفقه صالحاکی یورتساک ، بر کون بولور کوزک توشکان نرسه لار ، سینر و قلبینکی عاجز قالدور اسیر آلور . مضموننگ غی شعرینی مکرلاب و غراف تولستوی ننگ ، آننا کارینینه دیگان رساله سنی ونکر اسوفنگ خاتون قز حقدغی شعرلارینی ، مطالعه قیلسالار ، قزلار و ایر لار ننگ ، هر نرسه قارامقنده و خاتونلار ننگ اختلاطنده و ایرلار ایله جمعیه لارگا باروده ، نی قدر ضرر بارینی بلوب ، اوزلاری اوفاده دار المعلمین کامتیتنه ، بزلار ننگ حجاب و ایرلاردن امتیازمزی ملاحظه قیلمغانسز دیمه ، بروتستو قیللارلار ایدی . و حضرت لارگا ، مسلمان خاتونینه لازم بین بالمعنی الاخص قیللندن بولغان و خاتونلارغه احترام بولغان و امتیاز بولغان حجاب نی ، کامتیت گا بلدرگانگزه رحمة دیمه تشکر قیلورلار ایدی . لکن عجب زمانه مننگ جدیدلاشکان خاتون قزلاری هوی پرست لار ننگ مبدول بولنگز ، هر کم ننگ شویلاشو و کورشوی اوچون آچق و آرزان بولنگز سوزینی ، علماء کرامننگ پیغمبر علیه السلام خاتونلاری کبی ، حجابلی و پرده ایله ، نامحرم ایرلاردن مستوره اولارق ،

رفیق حیاة نگر و اسیر محبت نگر ارغمان ایرلارنگزه و عائله سینہ رؤسہ اولونگر دیگان سوزلارندن آرتق و اولی کورالار. شو همه سی حریت دیگان وهم و خیالندک تحقیق مجال بر عنقاندک، بو عالمی استلا سندندر. آخری وار.

افقر الخلق عبدالحق ابن عماد الدین.

بیرارینه مدرسه اسمنه حاضر دن آشاق صاچه با- شلادق جناب حق صدقہ جاریہ مقبولہ مضاعفه ایلیکای ایدی آمین

وقف لر الی یوم القیامة محفوظ قاله حق امور دن اولویبه بناء عالم مطبوعاتقه کرواری آفتق درجه ده تیشلی دیب محترم اداره عه درج ایچون کوندرادی.

بلبای اویازی اسکى فالماش ژولصی چاقماغش اولنده امام شیخ الله بن یحیی

ارض مو قوفه

موندن مقدم زمان لرده مکتب مدرسه تریبه سی فقط مدرس معلم افندیلره غنه واجب کبی ظن اولندندن غایه ده بیوک بیوک غایه ده فنا حالده ایدی دیساک جائز ایدی.

ئه حاضر ده الحمد لله ثم الحمد لله ملت مزناک همت صاعبلری امام لرله برامکده مکتب مدرسه تریبه سنه تشبیت ایتواری کوب اورن لرده حس و مشاهدده اولنه باشلادقی موجب شکر اندر.

مونه بزمده یاش بایلر مزدن محترم عیدالله بن مصطفی عین اللین جناب لری محمد سیاق نام کشی نک اوگریبیت ایدولمش بر دوشینه تیشلی جیدی دیساتینه چرک بیر نی اوشبو ییل برنجی فبرالده صاتوب آلوب اوفاده و یحتروفی فاملیه لی ناتاریوسده کوچی یازشوب بزم چاقماغش اولی نک ۳نچی محله مدرسه سنه خاص اوله رق وقف مؤبد ایتد کی ایچون بتون اول اها ایسی عن صمیم القلب تشکر و رحمت اوقمه قدر جناب حق دولتنه برکات و بیروب شاداقی صحت لک ایلان اوزون عمر لر و خیرلی اولاد لر نصیب فیلب امثالن کوب فیلسون دعالری ایلان یاد اولنمقددر

ان شاء الله الرحمن ارض مذکوره اسطارشى ناتاریوسک اوتویردیت ایدیلوب کوچی قولغه آاند قدن صونگره دوخاونوی صابر انیهغه اعلام ایدب رسهی وقف لار زمره سینه کرتله چکدر.

شعر

- ای بالار اوتننه من * ادب برله یسورنگز
- بار آنا گز هم آنا گز * بز بختلی دییوگز
- کرگان برده سلام بیرک * باردهر رحمت دیبه لر
- فلان کشا کردی دیب * آرطنگزده سوارار
- اول سکار رحمت یاوار * بر خدانک اوزندن
- اوقوتو چیده شادلانر * منه خالق سوزندن
- صاتب آلعان نرسه توگل * بیر فچقروب سلامک
- سزنگ سلام آرقاسنک * منده ثواب آلان
- سلام بیروده هیچ قورقه * اویاله بیچه بیرنگز
- بو اسلامک بر نقطه سی * سزده آنی بلوگز
- منه بیک ضرور مرتبه لک * سلام بیروب یوروی
- شا کر دکک شولای بولا * درجه گه منوی
- غیر تلمب بیر سلامک * قاراب فالسون هرکشی
- قیلما صار انلق سلامغه * توگل بیت اول قول کوچی
- خصوصا سز سلام بیرنگز * بخشى غنه قار تارغه
- منه رحمت اشکا دیب * توتونا در ماقترغه

نورعلی سیداشی.

تورلی خبر لر

پتر بورغ مسلمانلری - پتر بورغ ننگ دیانت اهلاری جیلوب: «موسی نک ترجمه سی بوراغانسکی مطبعه سنده باصلورغه حاضرلنه شونی منع قیلورغه

چاره لر طابوب بولماسى " ديب صابر انبهغه - مفتى حضرت اسمينه عربضه كوندراگانلر. تاريخ اديان ، نجات عمومى ، اوزون كونلرده روزه كى تاليفات لريدىك شهادت لرى ايله ، قرآن ترجمه سيمك نچك بولوى معلوم و مقرر بولغان شو موسى نك قرآن ترجمه سينه يابشوى ديانت اهلييك البتته قانلرين قايناتورلق بر اشدر. شونك بولماوى بتر لوى صد دنده بوروگان اهل ديانت نك الله ياردمچيلرى اولسون.

غ. دوما - غصودارستوننى دوما پادشاه حضرت لرينك فرمانيله طار اتلدى. صوگفى مجلسده دومانك بناسى حقنده سوز قوزغاتلب دومانك بناسين تعمير ايتدرو اوچون ۱ ميليون اون اوچ مك صوم آقچه تعيين ايتو حقنده مذاكره باشلانغان بولغان. صدرى مقصودى شول ائناده مسئله گه بتونلهى تعلقى بولمغان تركستان مسلمانلرى حالينه داير سوز قوزغاتقان. رئيس آنك دومانى تعمير ايتو مسئله سينه داير گنه سوز سويلهوين اوتنگان. اول همان سوزينده دوام ايتكان شوندىن صوگف رئيس مقصودنى سوز سويلاودن منع ايتوب آنك بوكونكى مجلسدن چقارلويىن عرض ايتكان. مقصودى سوزين ايكنجى جيتكه بورغاچ ، رئيس آنك چقارلو عرض كبرو قايتارغان. دوما ديپوتاتلرى پادشاه حضرتلرنك قارشونه قبول ايتلگاج پادشاه حضرتلرنك ديپوتاتاره خطابا سويلاگان نطقى :

" بش يل اچنده مين غوسودارستوننى دومانك اشلرن بيك اعتبار ايله تعقيب ايتوب كيلدم. مين سزدن ياشرميمن ، بعض اشلر مكا مطلوب بولغان جايعه كيتمادى مناظره لر هر وقتده ده طنچ روشده بولمادى ، ديه ايسابليم اش ايچون ايك اول طنچلىق كرك . ديگر جهتدن قاراغانده سز نك منم كوزمده بيك مهم بولغان اشلرگه كوب اجتهاد و خدمت قىيوكزنى تاكيد ايتوب بيك شادمن . كرستيان لر نك ير اشلارين اوگغايغه صالو ، اشچيلرنى استرخا- وايت ايتو الارنك عايله لرين تايمين ايتو ، اهالى نك اوقو اشلرى هم مملكت صاقلاوغه داير بولغان همه

مسئله لر بو جمله دندىر . پاراخودلر صالو ايچون بايتا صوما تعيين ايتو توغرسينده كيچه گى طاوش بيروك ميكا چندن راحت لك بيردى . كيله چكده سويوكلر اتكامدن مكا ميراث قالغان چركاو مکتبلرينى ياقن نوبت ده اعتبارغه آلونى كرك تايمان . قايوگزنك اوز ايولرگز گه بخت ايله قايتوگزنى تليم دورتنچى دوماغه ايله نوب كيله چك گزگما ثمره لى طنخ خدمت ايتولرنى تليم مكا شادلىقغه ، عزيزر وسيله گ فايداغه بولسون كور شكانچه خوشكز افنديلر .

انا لله وانا اليه راجعون - اورسكى اوبازنده ۵ نچى اوسرگان ؤولصتنده آرسلانقل اولينك امام خطيب ايوب حضرة بن الحاج عبداللطيف اوغلى اوشبو ۱۹۱۲ نچى سنه ۴ نچى مارطده يكشنبه كون اوبلدىن قبل دارالفندان دارالبقايع رحلت فيلدى . مرحوم ۶۱ ياشنك اولوب دوشنبه كون اوبلدىن صوگف قبرينه قويلدى . مرحومدان قالغان يتيم لر آلنى دانه اولوب ، ايك اولكان اوغلى ۲۰ ياشنده وايك كچكنه اوغلى ۹ ياشنده اولوب بونلر آراسنده اوچ فز بر اوغلى بولوب حالا سلامت لردى . مرحوم اوزى فارغالى احمدى حضرة شاكردى اولوب ، اصل قريهسى ۴ نچى ؤولصده ينتش قريهسى اولوب بر آغاسى بر انسى جنازه سنده حاضر اولدى لر . جنازه سنه ۴ يوزدن زياده خلق اولدى حتى ايللى چاقرم ير افده اولان فارت امام ار كيلدى لر . افلاطون حضرة اوز اورنينه بوندای دين ديانه صاحبي هم غايت تقوى اولان ايوب حضرتنى قوبغان اوچون خلقه ز آلان رحمت ديار . اوشاندىق اوز وطنى اولمغان سببلى يورط لر ضرر آستنده طاش كلات اولوب صانوب آلغان دوشلرى زا كوننى بولمغان سببلى خلق قايتارورغه طرشه بالالارينك حالى مشكل آرسلانقل اوليده غايت يتيم لندى ، ايكى آى مقدم اوكانى مؤذن لرينك وفات بولغان ايدى . معين امام يوقلق سببلى متريكه دفتر ارينى ۱۵ چاقرم يرده اولان تلىكى اولكان نظرغول اولى نك محمد صادق ملا قولنه ويردى لر .

خارجى خبرلر

ترکيه و ايتاليا صوغشى

ترکيه و ايتاليا ما بيننده صلح تکلپف ايدو. مسئلهسى الك بيوك دولتدر دن آلوب الك واق فارول لرعه قدر اوتدى حتى قارا طاع قارولپده تركيه گه صلح تکلپف ايدوب سلطانغه عرض نامه كوندردى. تركيه دن مادى معنوى حيوى فايده كوروب شوندى. ناماغن تويدرغان بر كشى نك صلح مسئله سينه مداخله ايتوى كرك سياست اهلى نظرنده كرك خارجى مطبوعاتده بيك فزق منظره تشكيل ايتدى سلطان آنك عريضة سن كور گاج « رحمت ايتدى ! » ديب جواب قايتارغان. بعض لر حديونك اكليز قوتورتماسيله بو مسئله گه مداخله ايتدكن يازالر. ايمش اولده سلطان نك صلح باصاوين اوتنكان.

لكن تركيه اولسكان دولت لر گه بيرگان قطعى صلح باصامو مسئله سندن بر واق تويك خلقنك فوبرق بولغاوى اوچون قايتاچق توئل اول صوغشنى دوام ايتدرونى بتون عرب و بتون تركيه تبعهسى اسمندن مطلوب تابا. اول بين الدول تاعسيس ايد لوى مفروض بولغان فونفرانس مسئله سنه ده ارتق اهميت ويرر گه آشقى وزيرلر شوراسى « بزم اوچون فونفرانس مطلوب توگل » ديب فونفرانس آغزغه آلتعاچده جواب بيرگانلر ايدى.

طرابلس - طرابلسدن كياگان خبرلره كوره ابيون باشلر نده ايتاليانلر ايلان عربلر آراسنده ضرر صوغش بولوب ايتاليانلر مغلوب اوله رق بيك كوب صوغش قوراللى فالدر وب كيمهش لر ايتاليانلر دن امك بش يوز قدر عسكر هلاك اولغان.

« زانزور » صوغشده ايتاليانلر نك غلبه سينه مقابل بو واقعه نك بولوى ريم گه يخشوق تاعثير ايتنكان بولورغه كرك، ريمه دن عسكرنى بوندى اسسبلر

ده ابدرا تورغه يارامى، بو وقتلر ده صوغش غه كوچلاودن، آلتغان استحكاملرنى صاقلاو آرتغرافدر ديه حكومتدن امر آلتغان.

ايتاليان عسكرلرى آراسنده يوغشلى آوروولر دوام ايتيه ابيون باشندن اعتبارا دخى كوبايه باشلاغان ريمدن يبارلسكان طبيبار كيلوب يتسه لر ده كوتلگان قدر منفعت كورساته آلپلر ايمش.

اورنبورغ خبرلرى

كون وهوالر - كون اورطالرنده ايكي كون هوا لر بيك فزو اولوب ۱۴ نچى ابيونده پنجشنبه كون اوله دن صوك ساعت دورت يارمارده بوزلى يغمور يادى. اورامار دن ايكي ساعت كه قريب طولوب صولر آغوب اورنبورغ توزانن تمام باصدى.

ياشكا جمعيت - اورنبورغده مسلمانلر آراسنده اوقوچى لرغه ياردم نامنده بر جمعيت بوله چقى معلوم اولوب آنك اوصطافى نك غوبر ناتور طرفندن تصديق ايدلر ك خلق آراسينه تارتلدى سيزلدى. شول جمله دن اداره مزه ده بر نسخه سى كيلدى. اوصطافى غه قاراغانده جمعيت نك مقصدى اوقو يولنده اولان كشيوره اير و فزبن آير مابينچه ياردم ايتمك در. ياردم ايتو آفچه سنى جمعيت نك چلين و زنوسلر ندى، اعانه لر دن و جمعيت اسمندن ادبيات كچه لرى و تياتر لر باصاب تاباچق لر.

جمعيت چلين لكنه اير لر و خاتونلر (*) تفريقه سز قبول ايدله چك لر.

ديهك جمعيت كه مسلمانلر آراسينه كيرك نيندى خاتون فز بولسون اعضا بوله آلا و اعضالى پر اواسنى

*) § 5. общество состоитъ изъ не ограниченнаго числа членовъ обоого пола всѣхъ сословій, званий и вѣроисповѣданій.

آنك كرك و كرك توگل ايدكى حقنده ملاحظه
يور تيميز. اوشانداق آنك قانونلارينك شرعنظر نده
نچك تلقى ايدادكن، خاتون قزلر مختلط اوله رق
تباتر لر آر قهلى آنچه جيناب مقدس علم گه ياردم
ايتار گه يار ايمى يار ايمى ايدكنده سكوت بولن گنه
اوتكاره مز. كيله چكده انشاء الله بو حقده بر قدر
ملاحظه لر يورتساك كيرك. دين سويگان و ديانت
عاشقى بولغان علماء كرامتك و باشقه دوات نك ده
بوگار نظر دقتلارين جلب ايتهمز.

تصحيح ۲۰ نچى نومير مجله ده محمد هارون المديكى نك
(اوزون كونلرد. روزه غه دائر) نام مقاله سنده
(عرض ۶۲۶ درجه الخ) جهله سنده گى رقم مطبعه
خطاسى اوله توتمشدر. درستى (۶۶ يارم درجه)
اوقيلور غه تپوشلى.

مكمل قوللانه و جمعيت لر نده ايرلر برله بر گه بوله
آلدر. اوصطافنك ۱۱ نچى ماده سنده اولان:

Изъ суммъ вырученныхъ отъ литературныхъ
и т. п. вечеровъ устраиваемыхъ спектаклей и
гуляній...

ديگان سوزندن اوپشى تانساوالنى ويچر لر ياصار غه ده
ممكن ايدكى آكلاشله

اوشانداق شولوق ماده ده ذكر ايدلگان غولانيه
لر نده جمعيت تاسيس ايدله آله در. اوبشستوانى
تاسيس ايدوچر لر:

بايلردن: عبدالحميد حسينى، حسين حسينى،
ذاكر رميمى، سليمان رميمى. كرستيانلردن: فاتح
كريمى، برهان شرف، حارث فيض اللين. تپتوردن
عبدالرحمن فخر الدينى لردن.

بز حاضر گه بو جمعيت نك بولوندىغنه خبر يوروب

ناشرى محمدولى بن عبدالغنى حسينى. محررى فيض خان داودى

Издатель Мухамедвалий Хусайновъ.

Редакторъ Фаизханъ Даутовъ.

تسهيل النحو

مقدر معلملر يمز دن عبيد الله الرودى اثرى.

عرب تليمنك نحو قاعدهلرين، علامه زمحشرى حضرتلارينك «المفصل» «المشذب» كى معتبر
كتابلردن آلوب بيان ايتكان. بو كتاب، كوب تجربه ايدلدىكن صوك آخرينه رساله ده مذكور
قاعدهلرنى هم ابضاح و تطبيق ايدن بر يوز قدر مقالات عربيه الحاف ايدلوب صوك كونلرده
طبع فيانوب چقدى. تلى غايت يكل، افادهسى مرغوب بولووى اوستينه بو كونگه قدر اوز تاهز-
داگى نحو كتابلرينه قاراغانده كوب سهولات و امتيازلرنى حاويدر.

محترم ملا و معلم افنديلرنك نظر دقتلرن جلب ايتهمز. كوبلاب آوچيلر ناشر يه وارن بور غه
حسين حاجى حسينى مغازه سينه مراجعت ايتسونلر.

ناشرى اورن بور غه محمدى حاجى ايوفى.